

Mirenjem do bržeg okončanja sporova

mr. sc. **SRĐAN ŠIMAC**, predsjednik Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske

Pred sudovima je općenito opsežan rad na smanjenju zaprimljenih, a neriješenih predmeta. Tako je i pri trgovačkim sudovima. No, poduzimanjem brojnih aktivnosti koje pridonose ažuriranju u radu, ostvareni su određeni pomaci na bolje. Kvalitetnijem i transparentnijem radu trgovačkih sudova u stečajnim postupcima značajno je pridonijela i web stranica Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske (u nastavku teksta: RH) (www.vtsrh.vtsrh), na kojoj je moguće pronaći izvanredni i jedinstveni alat, nazvan web stečaj, uz pomoć kojeg je svima zainteresiranima omogućeno pronaći sve potrebne podatke o stečajnim sucima, stečajnim upraviteljima, stečajnoj sudskoj praksi i o svim prodajama u stečajnim postupcima u svim trgovačkim sudovima. Na taj način omogućena je bolja i trajnija dostupnost oglasa o prodaji većem broju potencijalnih kupaca, čime se olakšava i ubrjava prodaja imovine stečajnih dužnika i namirenje stečajnih vjerovnika, ali se i rad trgovačkih sudova, u stečajnim postupcima, čini transparentnim, što značajno pridonosi svim antikoruptivnim aktivnostima. Znatnom smanjenju broja neriješenih predmeta o kojima odlučuje Visoki trgovački sud RH, sigurno može pridonijeti i mirenje stranaka. Koliko su u tom pogledu zamjetni pomaci i što će se dalje poduzimati, za naše čitatelje na pitanja odgovara gospodin mr. sc. **SRĐAN ŠIMAC**, predsjednik Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske.

informator: Što je mirenje i što ga razlikuje od drugih postupaka?

S. ŠIMAC: Mirenje ili medijacija, kako se najčešće ovaj postupak naziva u svijetu, sigurno ne predstavlja čarobni štapić kojim ćemo preko noći riješiti sve probleme koji opterećuju naše pravosuđe. Ali ono definitivno predstavlja najbolji način rješavanja sporova koje je čovjek do današnjeg dana izmislio. A i izmišljeno je upravo kao posljedica globalnog nezadovoljstva stranaka sudskim postupcima i neefikasnošću državnih sudbenih aparata. Mirenje se zato često naziva »drugim putem do pravde«. Mirenje je, naime, pojednostavljeno rečeno, postupak u kojem treća neutralna osoba, izmiritelj, (medijator) pomaže strankama u postupku pregovaranja. Mnogi se pitaju zašto bi se itko podvrgavao pregovorima u postupku mirenja kada pregovore mogu započeti i dovršiti sami?

Doista, rijetki su pregovori stranaka oko predmeta njihovog spora, a još su i rjeđi uspješni pregovori u kojima stranke samostalno dolaze do zajedničkog rješenja spora. U pravilu, u pregovorima s drugom strankom u sporu, dovoljna je već i najmanja verbalna iskra, koja tjera obje stranke na daljnje sukobljavanje i na vrlo rano odustajanje o traženja zajedničkog rješenja.

Sasvim je drukčiji slučaj s mirenjem, jer je izmiritelj ta treća neutralna osoba, on sa svakim svojim činom gradi povjerenje kod stranaka, stvara ozračje za pregovore, zadržava stranke za pregovaračkim stolom, a s pomoću svojih pregovaračkih i komunikacijskih vještina, o kojima je posebno educiran, pomaže strankama doći do njihovog vlastitog rješenja spora od zajedničkog interesa. Upravo zato pregovori stranaka tijekom postupka mirenja imaju najviše izgleda za uspjeh. Naše iskustvo iz tih postupaka to najbolje potvrđuje.

Stranke u postupku mirenja slobodno iznose sve detalje spora, jer znaju da zbog toga ne mogu imati ni ma kakvih posljedica, s obzirom na to da izmiritelj nije sudac ili arbitar, i da ma koliko one otvorile sve svoje »karte« u sporu, on ne može umjesto njih donijeti odluku o njihovom sporu. Sa svim drukčija je situacija u sudnici. Stranke i

njihovi opunomoćenici u sudskom postupku doziraju činjenice i dokaze koji se odnose na predmet spora i često sve njegove detalje ne iznose na vidjelo procjenjujući kako će tako osnažiti svoj pravni položaj, što je veoma često vrlo pogrešna praksa, jer sudac može donijeti odluku samo na temelju činjenica i dokaza koje su im stranke predočile i što često ne odgovara stvarnom stanju stvari između stranaka. U mirenju toga nema. Stranke slobodno iznose sve detalje spora znajući da će veći stupanj njihove otvorenosti u pregovorima pripomoći bržem i kvalitetnijem rješenju spora.

Postupak mirenja je povjerljiv za razliku od parničnog postupka koji je javan. Veoma je brz i jeftin, ili čak besplatan, kada je riječ o mirenju pred sudom. U mirenju su stranke gospodari postupka i od njega mogu odustati u svakom trenutku. U postupku mirenja one postižu vlastito rješenje spora od zajedničkog interesa, i zato je u mirenju isključena svaka neizvjesnost u uspjeh ili neuspjeh u sporu, koja vlada u parničnom postupku, i što je još važnije, u postupku mirenja nema pobjednika i gubitnika. Obje stranke su pobjednici, jer postižu svoje rješenje spora. Upravo zato mirenje omogućuje obnavljanje privremeno poremećenih odnosa među strankama i zadržavanje njihovih dobrih odnosa u budućnosti, što je veoma važno ako je riječ o osobama upućenih jedni na druge, bilo da je riječ o poslovnim partnerima, rodbini ili susjedima. Presuda u parničnom postupku uvijek rađa pobjednika i gubitnika, i zato trajno cementira poremećenost odnosa među njima i to često u takvoj mjeri, da se ona prenosi s pokoljenja na pokoljenje.

Stranke u postupku mirenja postižu zajedničko rješenje spora i zato svaku svoju nagodbu dobrovoljno izvršavaju, što isključuje potrebu za dugotrajnim ovršnim postupcima.

Mirenje je neformalan postupak, u njemu se ne izvode dokazi, ne saslušavaju svjedoci, ne razmjenjuju podnesci. U mirenju nije važno tko zapravo ima pravo, a još i manje tko ima pravo na temelju zakona, već je važno postoji li volja i interes riješiti spor na zajedničko zadovoljstvo. U mirenju stranke imaju priliku doista saslušati jedna drugu, razumjeti i položaj i postupke onoga drugoga, koji su zapravo doveli do spora. U sudskom postupku, stranke, u pravilu, nemaju takvu mogućnost, jer se sve promatra i provodi na temelju strogog formalnog postupka i zakonskog filtra. Stranke u parničnom postupku mogu govoriti samo u vrijeme u kojem im to dopusti sudac i samo onoliko koliko je pravno relevantno. Zadaća suca, za razliku od zadaće izmiritelja, nije baviti se stranačkim emocijama i interesima u pozadini spora. Iza svakog spora nalazi se neki povrijeđeni ili nezadovoljeni interes. Kada se on otkrije, rješenje spora postaje moguće.

Stranke i njihovi opunomoćenici, koji si iskusili blagodati postupka mirenja, najbolji su promotori mirenja kao načina rješavanja njihovog spora. Primjeri njihovog zadovoljstva mirenjem su nebrojeni. U postupku mirenja oni se od samog početka nalaze u ugodnom okruženju, koje nije sudnica. Postupak je elastičan i neformalan. Izmiritelj im se obraća bez strogosti i formalnosti koje zakon zahtijeva od suca u parničnom postupku. Stranke su slobodne iznositi svoje viđenje spora bez ograničenja usmjerenih na ono pravno relevantno. U mirenju je sve relevantno, svako mišljenje stranke ma koliko ono bilo subjektivno,

važno je da i svakom takvom mišljenju izmiritelj pristupa s uvažavanjem i razumijevanjem.

Mirenje koje završava nagodbom, čini sve njegove sudionike iznimno zadovoljnim. Stranke na ovaj način konačno rješavaju spor i to na vlastiti način, koji odgovara i jednoj i drugoj strani. Veliko zadovoljstvo takvim rješenjem prčinja i izmiritelju. To postaje izuzetno važno kada je riječ o sucu izmiritelju, koji na ovaj način pomaže strankama riješiti njihov spor na drukčiji, njima mnogo primjereniji način. Ovakvo postupanje u mnogome pripomaže pozitivnoj promjeni negativne percepcije o radu i ulozi sudaca i sudova u našem društvu.

Jednostavno, koristi iz postupaka mirenja su višestruke i nemjerljivo vrijedne. Slobodno možemo reći da mirenje danas predstavlja civilizacijski doseg, s pomoću kojeg stranke svoj spor pokušavaju riješiti na za njih najbolji način, postupajući pri tome razumno, humano, tolerantno, popustljivo, s razumijevanjem i usmjerujući se na trajno očuvanje dobrih odnosa. Ljudsku rasu odlikuje upućenost jednih na druge. Čovjek je društveno biće i njegovoj prirodi imanentni su dobri, a ne loši odnosi. Upravo iz te prirodne ljudske potrebe za dobrim odnosima sa svojim bližnjima i za mirnim suživotom, mirenje crpi svoju snagu i uspjeh.

Naš cilj je pružiti strankama mogućnost izbora, riješiti njihov spor ili u parničnom postupku ili u postupku mirenja. Želimo ih podučiti i naučiti da sudski parnični postupak nije jedini način rješavanja njihovih sporova. Kada dospijemo do željenog cilja, siguran sam da ćemo se svi zajedno moći pohvaliti s činjenicom da sve više stranaka svoje sporove rješava u postupku mirenja još i prije nego što su uopće pomislili o sudskom postupku kao o rješenju.

Kada je riječ o trgovačkim sudovima, danas postupak mirenja vodi se u Trgovačkim sudovima u Zagrebu, Pazinu, Rijeci, Varaždinu, Bjelovaru i Osijeku, te u Visokom trgovačkom sudu RH. Uvođenje ovog postupka priprema se još i u Trgovačkom sudu u Splitu. Mirenje u ovim sudovima stranke sve češće prepoznaju kao najpogodniji način rješavanja njihovih sporova. Danas se mirenje smatra načinom rješavanja sporova koji predstavlja alternativu sudovima. Cilj nam je postići da sudovi budu posljednja mogućnost za rješavanje stranačkih sporova, u slučajevima kada stranke doista nisu u stanju same riješiti ih. Zato bi u ne tako dalekoj budućnosti sudovi mogli postati alternativa mirenju. To bi značilo da bi broj predmeta, koji se nalaze u sudovima, značajno opao. To bi omogućilo sucima raditi uz mnogo manje opterećenje i ujedno postizanje željene ažurnosti koja bi omogućavala svima ostvarenje sudske zaštite u razumnom roku. Sudovi i suci do tog željenog cilja ne mogu doći sami, bez pomoći stranaka i svih drugih sudionika sudskih i izvansudskih sporova.

informator: Teško da se može govoriti o apsolutno djelotvornom sudu u svijetu, no mi bilježimo iznimno velike zaostatke u rješavanju zaprimljenih predmeta u sudovima. Koji je, prema Vašem mišljenju, razlog takvom stanju?

S. ŠIMAC: Vjerojatno ste uočili izniman uspjeh hrvatskog sudstva kada je riječ o velikom smanjenju broja neriješenih predmeta. U vremenu od nešto više od godine i pol dana, broj neriješenih predmeta u svim sudovima u RH smanjio se s brojke od otprilike 1,7 milijuna, na broj manji od 950 tisuća. Ovo je izuzetan uspjeh i rezultat je pojačanih napora svih sudaca predvođenih reformskim aktivnostima potaknutim od Vrhovnog suda i RH, potpomognutih od strane Ministarstva pravosuđa RH.

Problem hrvatskog pravosuđa predstavljaju zapravo samo sudovi u našim najvećim

gradovima, među kojima prednjače sudovi u Zagrebu i u Splitu. Manji sudovi, u ostalim gradovima, odlikuju se priličnim stupnjem učinkovitosti i ažurnosti.

Odgovoriti na pitanje o razlozima opterećenosti naših najvećih sudova brojnim neriješenim predmetima, nije jednostavno. Držim da smo za takvo stanje svi pomalo odgovorni. Premda mi suci ne bježimo od svog dijela odgovornosti za takvo stanje, nažalost, još uvijek se za to stanje gotovo isključivo okrivljuju upravo sudovi i suci, što doista ne odgovara stvarnom stanju.

Kod nas još uvijek vlada svojevrsna snažna klima sporenja. Činjenica što to nije posebnost Republike Hrvatske, ne pomaže nam mnogo. Što se događa? Naše stranke veoma olako stupaju u sporove, a veoma teško iz njih izlaze. Stranke se, zapravo, ne nalaze u sporu sve dok međusobno komuniciraju. Tek u trenutku kada, zbog stupnja poremećenosti njihovih odnosa, one prestanu međusobno komunicirati, stupaju u spor koji više nisu u stanju samostalno riješiti. Zato se obraćaju za pomoć pravnicima, odvjetnicima, sucima, itd., svojevrsnim »doktorima za sporove«. Kada vas nešto boli obratit ćete se liječnicima za pomoć, kada vam se pokvari automobil, tražit ćete pomoć kod automehaničara. Ali, kada se nađete u sporu koji ne možete sami riješiti, obratit ćete se za pomoć pravnicima, pravnim autoritetima. Problem nastaje zbog toga što stranke od tog trenutka sudbinu svoga spora prebacuju u ruke tih autoriteta, a time prebacuju na njih i odgovornost za uspjeh, odnosno neuspjeh u njihovom sporu.

Ti autoriteti u svim tim sporovima pristupaju profesionalno, ali bez izravne emocionalne i interesne uključenosti, jednostavno zato što nije riječ o njihovom sporu. Posljedica je porazna - vode se brojne dugotrajne parnice u koje više nitko izravno nije uključen. Zato se sudovi i suci muče s utvrđivanjem činjenica i izvođenjem dokaza, koje ne mogu potpuno i ispravno utvrditi bez izravnog sudjelovanja i pomoći stranaka. Posljedica su presude s kojima često nisu zadovoljne ni stranke koje su uspjele u sporu.

Sjećate li se koliko ste puta pitali nekog svog bližnjeg što se događa s njegovim sporom? Odgovor je najčešće glasio: »Ne bih ti znao reći, spor vodi moj odvjetnik i sve je na sudu.«

Najbolji primjer opisanog stanja su dva mlada direktora iz postupka mirenja vođenog pred Visokim trgovačkim sudom RH (u nastavku teksta: VTS RH). Došli su u pratnji svojih odvjetnika i od samog početka su iskazali visoki stupanj zainteresiranosti da spor okončaju mirnim putem. Već nakon pola sata, obratili su mi se kao izmiritelju i priznali kako je taj njihov razgovor u postupku mirenja prvi njihov razgovor o njihovom sporu koji su ikada vodili, premda se postupak do donošenja nepravomoćne presude prvostupanjskog suda vodio punih osam godina. Zamislite, do kojeg smo apsurdna doveli ovaj naš sudski sustav. Spor se vodio 8 godina, a stranke u njemu jednostavno nisu sudjelovale i nikada ranije o njemu nisu razgovarale. Njihov spor vodili su odvjetnici i sudac, očito bez njihove izravne uključenosti. Međutim, dozlogrdilo im je i odlučile su spor preuzeti konačno u svoje ruke i iskoristiti za to upravo postupak mirenja. Nakon puna 4,5 sata ozbiljnih pregovora, već na tom prvom sastanku, sklopili su nagodbu od zajedničkog interesa. Ne trebam vam opisivati koliko su bili zadovoljni. Možemo li se zapitati, što bi bilo s njihovim sporom, da su imali priliku ili željeli razgovarati mnogo ranije?

Mi, suci, u najvećim hrvatskim sudovima, neovisno o tome što u daleko najvećem broju svi ispunjavamo svoju »normu« kada je riječ o broju riješenih predmeta, čak štoviše, mnogi je suci i premašuju, zbog brojnosti predmeta, jednostavno u ovom trenutku nismo u stanju sve ih

riješiti u razumnom roku. Posljedica je nezadovoljstvo i frustracija svih sudionika sudskih postupaka, uključujući i suce.

Da bismo izašli iz ove ozbiljne situacije, nama sucima **potrebna je pomoć svih njih**, ali i cijele društvene zajednice. Što to znači? To znači da svatko treba savjesno obaviti svoj dio posla u svakom sporu. Suci koji to još nisu učinili, trebaju disciplinirati sebe i sve sudionike sudskih postupaka, dobro se pripremiti za svaki predmet, za svako ročište, okončati svaki spor kroz što manji broj ročišta, poticati stranke za sklapanje sudskih nagodbi i nagodbi u postupcima mirenja, izrađivati i otpremati odluke u zakonskim rokovima. Stranke se trebaju izravno uključiti u svoje sporove, izravno kontrolirati rad svojih zastupnika u tim sporovima, preuzeti u svoje ruke odgovornost za svoj život i za svoj spor i više ne dopustiti da samo netko drugi umjesto njih rješava njihov spor, iskoristiti mogućnosti mirnog rješavanja spora na sudovima, ali još i više, izvan njih. **Ovdje veoma važnu ulogu trebaju odigrati gospodarstvenici, koji predstavljaju bilo svakog društva, pa i našeg. Oni, u svom poslovanju u modernim tržišnim uvjetima, ne trpe ni ma kakvo odlaganje, pa ni ono sudsko. Zato trebaju postati pokretači pozitivnih promjena kada je riječ o napuštanju toliko zarazne klime sporenja u našoj zemlji i ne pristati na bilo koje rješenje, koje ih svojom dugotrajnošću iscrpljuje u svakom pogledu. Mnoga trgovačka društva u zapadnom svijetu diče se zastupljenošću politike mirnog rješavanja sporova u svojem poslovanju.**

Opunomoćenici stranaka trebaju prihvatiti da su stranke gospodari svoga spora i da je za njih primaran upravo interes njihovih stranaka, a ne njihov vlastiti; trebaju svakom sporu pristupiti s jednakom pozornošću i stupnjem pripremljenosti, trebaju ih nužno upoznati s drugim i povoljnijim načinima rješavanja njihovog spora (sudska nagodba, mirenje), ne proizvoditi nepotrebne podneske, ročišta, ne dozirati dokaze, ne zloupotrebjavati procesna ovlaštenja i ne odugovlačiti postupke.

Vještaci, stečajni upravitelji, revizori, sudski tumači i drugi sudionici sudskih postupaka moraju savjesno i stručno obaviti svoj dio posla i pri tome strogo poštovati zadane rokove. I konačno, država ne samo da mora osigurati materijalne i kadrovske uvjete za rad sudova, već mora prestati biti najvećim proizvođačem sporova u zemlji, s kojima se sudovi doslovno zatrpavaju. Domaćinskim ponašanjem (uključujući i mirno rješavanje sporova) države u ovom segmentu njezinog djelovanja, postiglo bi se, s jedne strane, iznimno rasterećenje sudova, a s druge strane, došlo bi do izvanredne uštede u novcu, vremenu, radnim satima i svim drugim resursima mobiliziranim na tako velikom broju često nepotrebnih sporova.

Suci u ovoj zajedničkoj zadaći trebaju preuzeti vodeću ulogu i dati najveći doprinos, ali bez doprinosa svih pobrojanih, nemoguće je očekivati značajniji uspjeh. Budući da je rješavanje ovih pitanja krucijalno za egzistenciju i razvoj našeg društva, moramo biti optimisti da ćemo svi zajedno uspjeti u ovim nastojanjima.

informator: Stanje u trgovačkim sudovima je povoljnije. Kako to postižete?

S. ŠIMAC: U Republici Hrvatskoj djeluje 13 prvostupanjskih trgovačkih sudova i jedan Visoki trgovački sud RH kao drugostupanjski sud. Svi naši trgovački sudovi zajedno imaju otprilike 150 sudaca. Relativno mali broj trgovačkih sudova i sudaca omogućuje nam daleko bolju međusobnu suradnju i lakše i brže provođenje najboljih rješenja. Prije dvije godine usvojili smo, zajednički, bezbroj mjera koje su pridonijele reformskim aktivnostima u

hrvatskom pravosuđu i prije svega u trgovačkim sudovima, prevažnom segmentu našeg sudstva koje je pravno-zaštitni servis, prije svega, našem gospodarstvu, bez čijeg razvoja nema razvoja ni jedne društvene zajednice.

Nabrojiti ćemo samo neke mjere: pri VTS RH osnovali smo više radnih skupina za razna područja prava iz nadležnosti trgovačkih sudova, koje se sastoje od predstavnika prvostupanjskih trgovačkih sudova, ali i sudaca VTS RH. Na zajedničkim sastancima raspravljamo o spornim pravnim pitanjima i zauzimamo o njima stajališta i na taj način redovito ujednačavamo našu sudsku praksu. Izvršili smo detaljne preglede rada sudaca u svim trgovačkim sudovima i naložili otklanjanje brojnih uočenih nepravilnosti u radu. Donijeli smo čitav niz uputa za rad sudaca, posebno u parničnim predmetima, stečajnim predmetima, za rad sa sudskim vještacima, stečajnim upraviteljima, odvjetnicima, donijeli čitav niz antikoruptivnih mjera, započeli s praćenjem strogog poštovanja zakonskih rokova za izradu i otpremu sudskih odluka, itd. Da bismo to postigli, morali smo posegnuti i za nekim nepopularnim mjerama, kao što su stegovni postupci. Međutim, svi zajedno, s velikim naporima, ostvarili smo izvanredan rezultat. Tako se, primjerice, možemo pohvaliti, premda je to zakonska dužnost svih sudaca, da primjerice trgovački suci danas sve svoje odluke izrađuju i otpremaju u zakonskim rokovima.

Svi zajedno učinili smo mnogo na tran-spurentnosti i otvorenosti rada trgovačkih sudova. Tako smo pred kraj prošle godine organizirali Otvoreni dan trgovačkih sudova u koji smo pozvali sve građane koji su nas mogli slobodno posjetiti, upoznati se s nama i s našim svakodnevnim radnim aktivnostima, postavljati pitanja, itd. Također smo organizirali i Tjedan sudskih nagodbi u trgovačkim sudovima, tijekom kojeg smo pozvali sve stranke i iskoristili mogućnost mirnog rješenja njihovog spora. Izradili smo čitav niz brošura za građane: o trgovačkim sudovima; vodiče kroz parnični, ovršni, stečajni postupak i kroz sudski registar.

Trgovački sudovi su prvi sudovi u zemlji koji su uveli mirenje, pa je tako Trgovački sud u Zagrebu prvi prvostupanjski sud s mirenjem, a VTS RH, prvi drugostupanjski sud s mirenjem.

VTS RH je među prvim našim sudovima primijenio program za automatsku dodjelu spisa, čime je u tom pogledu isključen ljudski faktor. Izradili smo web upisnik uz pomoć kojeg preko naše web stranice svaka stranka može samostalno saznati sve podatke o stanju svojeg predmeta. Izradili smo revolucionarni i jedinstveni već navedeni web stečaj. Upravo dovršavamo novu web stranicu i web sudsku praksu trgovačkih sudova.

Izgradili smo i primijenili sustav materijalne stimulacije sudskih savjetnika, koji daje izvrstan rezultat kada je riječ o povećanom broju riješenih predmeta. Na krilima uspješnosti tog projekta, očekujemo svakog dana početak primjene projekta materijalne stimulacije sudaca za njihov dodatni rad. Od tog projekta mnogo očekujemo, kada je riječ o rješavanju velikog broja neriješenih predmeta. Suci su nam veoma opterećeni, i jedinu rezervu nalazimo u tome da ih zamolimo za dodatne radne napore u slobodnom vremenu, vikendima, blagdanima i da im za takav rad preko »norme«, osiguramo primjerenu naknadu.

Sve ove i brojne druge zajedničke aktivnosti svih trgovačkih sudova, i posebno u suradnji s VTS RH, usmjerenost na rješavanje najstarijih predmeta, pridonijele su značajnom smanjenju broja predmeta u trgovačkim sudovima i njihovoj povećanoj ažurnosti.

informator: Poznato je da ste, između ostalog, uspjeli smanjiti vrijeme potrebno za rješavanje predmeta pred prvostupanjskim trgovačkim sudovima. Gospodine Šimac, je li realno očekivati okončanje predmeta zaprimljenih 2004. i 2005. - do kraja ove godine?

S. ŠIMAC: U VTS RH u ovom trenutku imamo samo još nekoliko neriješenih predmeta zaprimljenih 2004. i otprilike 1.000 predmeta iz 2005. Najveći broj njih očekujemo riješiti do najkasnije rujna ove godine, dok ćemo do kraja godine riješiti i najveći broj preostalih predmeta iz 2006. godine. Tako bismo u sljedeću godinu krenuli pretežno s predmetima od prije samo dvije godine. Ako to ostvarimo, to će predstavljati lijepi uspjeh. Pod pretpostavkom da se svi naši planovi ostvare, želimo do kraja 2010. postići da sve predmete u VTS RH rješavamo u prosječnom vremenu kraćem od jedne godin. Prosjek rješavanja predmeta u drugostupanjskim sudovima u svijetu iznosi otprilike 1,5 godinu.

informator: Vi osobno, veliki ste zagovornik rješavanja sporova na načelima mirenja. Učinili ste sve da stranke u sporu rješenje nađu dogovorno. Koliko ste u tome uspjeli?

S. ŠIMAC: Postupak, mirenja odgovorno tvrdim, sigurno je najpogodniji način rješavanja sporova za sve stranke, zbog svega o čemu je bila riječ naprijed. Podršku za uvođenje mirenja u sudove, posebno u trgovačke, našli smo, prije svega, u sucima entuzijastima, koji su prepoznali mirenje kao nešto iznimno pozitivno i korisno. U tom našem entuzijazmu, u samom početku, nevelikog broja trgovačkih sudaca, snažnu potporu dale su nam same stranke svojim pozitivnim reakcijama u postupcima mirenja i početnim uspjesima u sklapanju nagodbi. S obzirom na to dobili smo i veliku podršku našeg ministarstva pravosuđa.

Da bismo upoznali stranke s ovom, za njih izvrsnom mogućnosti, radili smo mnogo na promociji mirenja, na predavanjima, radio emisijama, stručnim člancima, brojnim kontaktima, itd. Svakodnevno kontaktiramo s brojnim strankama koje se zanimaju za ovu mogućnost, a mi ih upoznajemo s prednostima mirenja. Svakoga dana broj zainteresiranih je sve veći.

informator: Savjetnici, suci u trgovačkim sudovima, nastoje pomoći strankama u sporu da prihvate mirenje. Kako oni motiviraju stranke, koji su oblici njihovog djelovanja?

S. ŠIMAC: Prvostupajski suci su u izravnom kontaktu sa strankama i njihov doticaj sa strankama je nepresušan izvor podataka i dojmova u pogledu izbora najpovoljnijih sporova za mirenje i najpogodnijih stranaka za mirenje. Kada oni nađu takav spor ili stranke, pouče ih o mogućnosti rješavanja spora mirnim putem i njihov pristanak vezan uz takav prijedlog uvelike ovisi o uvjerenosti suca pri iznošenju takvog prijedloga, ali i o njezinoj i njegovoj uvjerenosti u iznesene argumente o tome zašto smatraju da je baš za te stranke postupak mirenja najpogodniji. I u prvostupajskom i u našem drugostupajskom sudu, snažan oslonac postupcima mirenja su naši sudski savjetnici, koji su prepoznali mirenje, i koji svojim mladenačkim entuzijazmom i nas starije dodatno motiviraju.

Na našem drugostupajskom sudu nemamo izravni kontakt sa strankama. Zato

sami obavljamo izbor predmeta pogodnih za mirenje, dostavljamo strankama pisane prijedloge za mirenje i potrebna objašnjenja, vodič kroz postupak mirenja u kojem se navode razlozi zašto je mirenje, kao način rješavanja sporova, pogodno za stranke i na drugostupanjskom sudu i pored postojanja nepravomoćne odluke prvostupanjskog suda. Za mirenje je potrebna suglasnost obiju stranaka. U svim slučajevima, kada na naš prijedlog za mirenje pozitivno odgovori samo jedna stranka, naši sudski savjetnici (povjerenici za mirenje) kontaktiraju telefonski s drugom strankom i njezinim opunomoćenikom i uz puno predanosti, strpljenja i ljubaznosti, uvjeravaju ih u prednosti ovog postupka u kojem stranke jednostavno nemaju što izgubiti, jer ih, za slučaj da ne sklope nagodbu u postupku mirenja, uvijek čeka parnični sudac zadužen za njihov predmet, koji će donijeti odluku o žalbi na temelju zakona.

Mnoge stranke nazivaju same, traže pojašnjenja. Zovu mnoge stranke iz drugih gradova u kojima ne postoje sudovi koji su započeli s postupcima mirenja i pitaju nas mogu li se doći miriti u naš sud?

Sve ove aktivnosti odlikuje velika živost, mnogo rada, predanosti i entuzijazma, radovanje svakoj nagodbi, koja svaka za sebe i za nas, ne samo za stranke, predstavlja najveću nagradu za sve naše napore.

informator: Zahvaljujemo Vam na razgovoru.

18.06.2008.